

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/25/2012
Identifikačné číslo spisu:	4011200952
Dátum vydania rozhodnutia:	10.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4011200952.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa H. D., bytom T., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/305/2011-13 zo dňa 6. februára 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/305/2011-13 zo dňa 6. februára 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 13.09.2011, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok s odôvodnením, že poistenec má nárok na starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov, čo navrhovateľ nespĺňa. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľovi bola zhodnotená doba na starobný dôchodok v IAA pracovnej kategórii celkom 14 rokov a 337 dní, nezískal teda 15 rokov a preto mu nevznikol nárok na starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov. Ďalej uviedol, že podľa prepočtu odporkyne, aj keby sa zmenila dopočítaná doba do 55 rokov veku, zmenila by sa výška invalidného dôchodku na sumu 435,70 Eur mesačne k 13.05.2011. Navrhovateľovi vznikol nárok na starobný dôchodok 438,70 Eur mesačne. Navrhovateľ je poberateľom invalidného dôchodku, ktorý sa k dnešnému dňu vypláca v sume 535,80 Eur mesačne, čo je pre navrhovateľa výhodnejšie. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu ako aj vyššie citovaných zákonných ustanovení krajský súd sa stotožnil so závermi správneho orgánu a rozhodnutie zo dňa 13.09.2011 ako vecne správne potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, pretože nemal v konaní úspech.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že v júni 2011 podal žiadosť o starobný dôchodok vo veku 55 rokov ako baník v hlbinných baniach, kde pracoval od 05.05.1977 do 05.08.1992, kedy skončil pracovný pomer z dôvodu ohrozenia chorobou z povolania na základe lekárskej posudkovej komisie z 20.07.1992. Predtým bol od 01.11.1991 z rovnakého dôvodu preradený na inú prácu. Po skončení pracovného pomeru mu bol od 05.08.1992 priznaný čiastočný invalidný

dôchodok, neskôr prehodnotený na čiastočný invalidný dôchodok úrazový a bývalý zamestnávateľ mu vyplácal úrazovú rentu podľa § 201 Zákonníka práce. Už pri výpočte jeho dôchodku bolo použité ustanovenie § 176 zákona č. 100/1988 Zb. na odstránenie tvrdosti zákona. Nesúhlasí so stanoviskom odporkyne, že podmienku odpracovaných rokov nemohol splniť, lebo ho zamestnávateľ nepreradil na inú vhodnú prácu, pretože túto podmienku splnil v zmysle § 4 vyhlášky č. 19/1991 Zb. Je pravdou, že zákon č. 461/2003 Z. z. neprevzal inštitút na odstránenie tvrdosti zákona, ale podľa jeho ust. § 289 sa pri odstraňovaní tvrdosti do 31.12.2003 postupuje podľa predpisov účinných do 31.12.2003. Okrem toho odporkyňa sa pri prepočte dôchodku vyjadruje iba k dopočítaniu doby, ale nie o dopočítaní náhrady za stratu na zárobku podľa § 12 zákona č. 100/1988 Zb., § 176 vyhlášky č. 149/1988 Zb. a § 4 vyhlášky č. 19/1991 Zb. a judikátu č. 44/1999 uverejneného v Zbierke súdnych rozhodnutí (rozsudok sp. zn. 3 So/218/97). Žiada preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby mu bol priznaný starobný dôchodok od 13.05.2011.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že odvolacie dôvody nepovažuje za opodstatnené. Námietky odvolateľa sú totožné s námietkami, ktoré uviedol v opravnom prostriedku a ku ktorým sa už odporkyňa vyjadrila 8. decembra 2011 a následne dňa 2. februára 2012. Odporkyňa trvá na vecnej správnosti svojho rozhodnutia a navrhuje napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), a jednomyseľne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu spisov odvolací súd zistil, že krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol o návrhu navrhovateľa, ktorým žiadal preskúmať rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 13.09.2011 z dôvodu, že nesúhlasil s odôvodnením jej rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok, podľa ktorého v zamestnaní zaradenom do zvýhodnenej IAA pracovnej kategórii získal len 14 rokov a 337 dní, čím nesplnil jednu z podmienok na nárok na starobný dôchodok. Odvolával sa na judikát R 44/1999, podľa ktorého dobu, za ktorú bola vyplatená náhrada mzdy pri prekážkach v práci na strane navrhovateľa treba pre účely starobného dôchodku hodnotiť ako dobu zamestnania. S touto námietkou, ktorú uplatnil navrhovateľ v konaní o preskúmanie napadnutého rozhodnutia, sa súd vôbec nevysporiadal.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. I keď súd podľa ustálenej judikatúry nemusí reagovať na všetky námietky účastníkov konania, musí sa vysporiadať so všetkými, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie vo veci.

Odvolací súd je toho názoru, že krajský súd z uvedených zásad súdneho prieskumu dôsledne nevychádzal, čím sa stalo jeho rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku tvrdil, že v zmysle judikátu R 44/1999 (ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky v č. 2/1999) by sa mu mala hodnotiť ako doba zamestnania aj doba po vzniku čiastočnej invalidity, kedy nedošlo k jeho preradeniu

na inú, vhodnú prácu a kedy mu bola poskytnutá náhrada za stratu na zárobku, z čoho zrejme vyvodzuje, že by došlo k splneniu aj druhej zákonnej podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok k 13.05.2011. Odporkyňa sa k tejto námietke vyjadrovala listom z 02.02.2012, v ktorom ale uvádza iné rozhodnutie najvyššieho súdu s tým, že navrhovateľ ním uvádzané rozhodnutie nepredložil. Je až neuveriteľné, že odporkyňa nepozná rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré je verejne dostupné a z ktorého by mala vychádzať pri svojej práci, ale hlavne nemožno považovať za relevantný záver jej listu, ktorý si bez ďalšieho osvojil krajský súd, keď nevychádza z rozhodnutia, na ktoré odkazuje navrhovateľ. Navyše súd má pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu posudzovať, či predmetné rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čo v danom prípade znamená posúdiť, či obстоjí dôvod, pre ktorý odporkyňa zamietla žiadosť o starobný dôchodok, teda či v súlade so zákonom zhodnotil dobu dôchodkového poistenia vo zvýhodnenej kategórii, a nie potvrdiť preskúmvané rozhodnutie z odôvodnením, že je to tak pre navrhovateľa výhodnejšie.

Z uvedeného je zjavné, že krajský súd sa s uvedenou námietkou navrhovateľa vôbec nevyporiadal, hoci ide o námietku, ktorá má zásadný význam pre rozhodnutie, čo zakladá dôvod na zrušenie jeho rozsudku. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.